

Градимиp Стојковић

**СВЕ
МОЈЕ
ЛУДОСТИ**

■ Laguna ■

Ко живи без лудости
није тако мудар како мисли.

Франсоа Ларошфуко,
МАКСИМЕ

Садржај

ПОСЛУШАО САМ.	9
ПРОЛОГ	11
ДЕО ПРВИ: ПРОШЛОСТ	
(П)ОСВЕТА	19
АДА ЈЕ ДОБИЛА ЗАКОН, А МИ ЦВРКИЈА.	29
КАКВА ШКОЛА!	45
БУДУЋИ ТАТИЦА, ЧА-ЧА-ЧА, ЈАЊА	57
ШТА ПОСЛЕ ЈАЊЕ	73
КОЗЈЕ БРАТСТВО–ЈЕДИНСТВО, ПЛЕТИКОРПА, ЉУБАВНИ ЈАДИ УЗАЛУД.	96
ФИЛОЗОФСКА ЕСЕЈИСТИКА, ТРЉАЊЕ И КРАЈ	111
ДЕО ДРУГИ: САДАШЊОСТ	
ЕПИЛОГ	129

ПОСЛУШАО САМ

Доделили мени награду НЕВЕН за роман СВЕ МОЈЕ ГЛУПОСТИ. Лепо је било све док нисам ту диплому добио у руке. На њој је писало да је награђен роман СВЕ МОЈЕ ЛУДОСТИ!

Покажем то Ршуму, пожалим му се како су погрешно написали наслов књиге, а он ће:

– Седи, напиши СВЕ МОЈЕ ЛУДОСТИ, па кад ти доделе награду, нек напишу за СВЕ МОЈЕ ГЛУПОСТИ и – решен проблем!

* * *

И, ето, послушао сам Ршума...

ПРОЛОГ

Моја путовања се ипак завршавају у Београду, дефинитивно. Распродала сам све вишкове, све осим књиџа; њих сам сјаковала у шри кућије и послала на београдску адресу. По мом рачуну, требало би да стићем пре њих, а ако и не буде тако, јавила сам Браниславу, ња ће он да их преузме. Бане је ионако водио рачуна о стићану који ми је остјао у наслеђе кад је и мој ошјац Павле П. Пејровић ошјао у друштво мајке ми Марије, ни њуних месец дана њошјао је преминула, не мојавши да прежали њен ѡудишак. А ја сам прекасно стићила из Индонезије. Већ су били обоје кремирани...

Сесџра ми Злашја није дошла. Она и њен Зака су већ ѡдинама у Малавију у граду Лилонџе. Злашја је важан фактор у електирификацији шје афричке државе, а Зака шренира децу и младе фудбал, кошарку, а одскора*

* **Република Малави** (ниј. *Dziko la Malaŵi*, енгл. *The Republic of Malawi*) држава у источној Африци.

и рукомеј̄. У Европ̄у, у Јују некада, а ни у Србију сада, нису долазили већ десет̄иак година.

А колико слућим неће ни наредних десет̄иак.

Или никад више.

Банe је преузео дрију о сѣану. Издавао ја је, а новац ујлаћивао на рачун у данци. За мене. Молила сам ја да шај новац шроши. Аја, не! Претварао ја је у доларе и шшедео за мене, не дај Боже да шрошаднем у овим својим лудосѣима, како је називао мој шсоао у УНИЦЕФ-у.

У авиону сам лејо кренула да се смесѣим и све је излeдало да ће ово биѣи уобичајено шушовање, али су компликације кренуле још пре шолешања. Поред шрозора, на мом шако жељеном месѣу, седео је неки чудан шшиј. Млад, необичне фаце, личио је на Кинеза. Лејо сам оној ћурки рекла да ми да седшиѣе шоред шрозора. Дала је: седшиѣе седамнаесѣ, а осамнаесѣ је шоред шрозора све са овим шшијом на њему. И шша сад?

Па, да шробам:

– Ојросѣиѣе, моју ли да вас замолим нешѣо?

– Молим?

– То је седшиѣе осамнаесѣ? То на ком седшиѣе.

– Осамнаесѣ. Ево билеј̄. Моје седшиѣе је ш̄о.

– Ево моје карѣе – извадила сам је из џепа јакне. –

Седамнаесѣ. Али...

– Проблем? – шшиао је шрејамеј̄но.

– Јесѣе шроблем. Ја дих да вас замолим да се заменимо.

– Молим?

Немој само да молиш, свеја ш̄и! Но, Бојданка, буди фина и кулшурна.

– Госјодине, извињавам се... да ли дисџе ме јусџи-ли да будем на џом седџишџу? Знаџе, веома бџх волела да седим јоред јрозора.

За џренуџак се као колебао, ја се осмехнуо и рекао:

– Пошџо не можемо заједно, џредало би да усџа-нем и усџујим ово месџо вама?

Дај, браџе, не џнави! Не делујеш као неки смарач.

– Молила бџх.

И ојетџ се осмехнуо:

– Па добро. Може. Мени би било добро код јрозора, али може за вас.

– Велико, велико хвала! Мноџо сџе ми учинили.

Скинула сам јакну, смоџала и јурнула у јреџрадак изнад јрозора. Лейо сам се смесџила уз јрозор и везала јојас. Месџо је било исџред крила, џако да је јојлед био јрва лија, баш као шџо сам увек волела. Још само да јолейшимо. И јре но шџо сам усџела да се ојусџим, он је усџао, наклонио се и казао:

– Дозволиџе да се јредсџавим. Зовем се Ли Веи.

– Бојданка Пеџровић – јружила сам му руку.

Прихваџио је.

Иџак Кинез! Али како џако џечно јовори срџски? И џо беојрадски.

Покушала сам да ја онако, исјод ока, осмоџрим. Није ми усџело. Уловио је мој јојлед. Да нисам овако омајорела, веровајно бџх јоцрвенела. Мајјора или не, осџала сам радознала, као и јре, као и увек.

– Извиниџе на знаџижељи, али ви џако добро јо-вориџе срџски... џо ме је изненадило, знаџе...

– Верујем – насмејао се. – Знам ја исџо како Кинези јоворе срџски.

– Па зар ви нисте... мислим без увреде, али зар ви нисте Кинез?

– Без увреде? Зашто? Мени је српски мајерњи. Јесам Кинез, мајка ми Српкиња. Слађана. Српски и кинески њочео сам још заједно као мали. И сјудирао сам српски језик.

– Фантасично – излећело ми је. – Овај, извините. Баш сте ме одушевили.

И ојет се насмејао:

– Хвала. Није баш лако некога да одушевим.

Тако. То би било то. Поледала сам кроз њорозор и баш у њом њренуџку се оћласила сџуардеса:

– Драги џуџници...

И џако даље. По ојробаном сисџему, искључила сам се, сџављајући слушалице мобилној у уши. Добри, вечиџи Елвис: Енд ај лав ју со.*

А мој сџуџник још једном ме је заџањио. Извадио је из унуџарњеџ џеџа књџу и џочео да чџџа. Нисам моћла да видим наслов књџе, али сам усџела да видим шџџа чџџа: џесме!

Искључила сам Елвиса. Мој сџуџник Ли је џодиџао џоћлед са књџе:

– Чџџам џесме. Није обично, зар не?

– Помало – била сам искрена.

– Волим џоезију. Српска џоезија је џако... џако... различџџа, веома необична, веома добра...

Ђуџке је склоџио књџу. Мика Анџић, Концерт за 1001 бубањ! И ојет сам се насмеџила:

– Још сад да ми кажеџе како и ви џишеџе џесме...

* Elvis Presley: And I Love You So – Елвис Присли: И ја џеде џако волим.

– Не више. Покушао, али није било добро. Писао сам једној девојци њесме. То њој се није допало.

Ех, њесме девојци! Како је животи обновљив!

– Разумем је – казала сам. – И мени је један млади њесник њисао њесме.

– Да ли је он њрекинуо?

– О, не. Насѡавио је њисање њесама. Не више само мени.

– Да ли је био добар?

– Објавио је и књију. И њосле још књија.

– Сијурно били сѡе срећни и њоносни.

– Не. Раскинули смо.

Пољедао ме је, али је њрећуѡао. Заћуѡала сам и ја.

Окрнула сам се њрозору. Госѡоде, леѡели смо! А ја нисам ѡо ни ѡримеѡила.

Авион је уѡраво урањао у облаке, а мене је у друѡе облаке однело сећање.

ДЕО ПРВИ
ПРОШЛОСТ

Будућност припада онима који се
најдаље и најдуже сећају прошлости.

Фридрих Ниче

(П)ОСВЕТА

Молила сам Бранислава, не једном, да не пише ништа о мени, нити о нама.

– Не можеш ти да ми одређујеш шта ћу да пишем – инатио се. – Ако хоћу да пишем песме само за тебе, писаћу их!

– Немој, молим те! – покушала сам на онај други начин. – Убило се моје име за римовање! Богданка и Југобанка, кратка станка, читанка, вежбанка, паланка... шта мислиш нешто овако:

*О, љубави моја, Бојданка,
ја те волим без њресџанка
иако си баш сељанка...*

Онда се истински наљутио на мене:

– Срам те било, Бодо! Зар ти ја личим на неког ко пише текстове за фолк-параду!?

Није говорио са мном пуна два сата, а онда је смислио генијалност:

– Види, нећу да римујем твоје име! Само ћу да пишеш песме за тебе. То не можеш да ми забраниш! И баш ћу данас да напишем песму за тебе, да знаш!

Вредело је да пробам:

– Ниједан уметник не ради на дугме. Не можеш да притиснеш тастер и укључиш се на писање: клик, пишеш песму за Богданку!

Изгледало је да то пије воду и да је одустао од идеје да ме трпа у стихове.

Изгледало је или сам бар тако ја мислила до јуче, кад ми је Цеца, у стилу Круеле де Вил, гурнула под нос школски лист *Развијор*:

– Благо теби! Баш си срећна...

На задњој страни, на сивој подлози, двапут уоквирен, да се што боље уочи, разбашкарио се мој блам.

ДОГОДИ ЛИ СЕ

Бојданки

Догоди ли се само да у зору закасни једна птица,
или да једна звезда заборави место у ноћи
или да само један прозор нестане са улица
ни ја у снове твоје, чедне, никада нећу доћи.

Ако тајно и тихо оде са реке лађа, далеко,
ил ако путник остави друмове пуне и саме,
ил ако с вечери, тужан, у соби умире неко
никада до тебе нећу да стигнем из своје таме.

Ал када и последњи дрхтај румене вечери прође,
кад усну последње птице и дуге наступе ноћи,
када последњи путник свом драгом циљу дође
и ја ћу, само теби, кришом, ко зора доћи.

Бранислав Бане Пантелић

Позеленела сам, али изнутра. Баш да ова пајсерка не види!

– Тај се баш затетребио – кезила се и даље. – А је л’ те је већ стартовао за *што је оно љраво*?

– Море, марш! – применила сам фору мог цењеног маторца Павла П. Петровића из његовог кочијашког језичког репертоара, кад му је на семафору оно пијано говедо одвалило задњи браник.

И тада се, баш у правом моменту, појавио лично господин Бранислав Бане Пантелић, песничка нада наше школе, и не само наше школе него и читаве плејаде младог књижевног нараштаја, како га је нахвалила наша српкиња баба Госпава, оно кад је Бане добио прву награду за песму. Појавио се тај дотични, Бане-уштва иначе, за кога ја не значим ништа више до сјајног објекта за иживљавање неживљених адолесцентских страсти... Е, на овом би ми и школска Психа позавидела. У ствари, то сам и упамтила са предавања које нам је одржала поводом графита на школским зидовима, а који су били баш супер. Упамтила сам оне најбоље, а како и не бих кад сам их читала бар пет пута на дан, пролазећи поред. Чак мислим да је

и господин Бранислав имао у стварање тих мудрости умешане прсте, јер су му, не једном, ти исти прсти носили трагове спреја...

Појавио се, дакле, Бане, а ја сам га достојанствено игнорисала. А он је још имао и херца да ми се обрати:

– Тао, Бодо!

И даље сам га игнорисала.

– Бодо – глупсон није ништа качио – шта се догађа?

Потрудила сам се да га игноришем још достојанственије.

– Цецо – пребацио се на други колосек – шта је овој?

Овој?! Зар ова нема име?

– *Развијоре, мој зелени боре* – отпевушила је духовита кравуљага.

– Аааааа, то! И како ти се допада?

Да ли се то господин стихоклепац мени обраћа? И док сам смишљала шта бих све могла да урадим овој песничкој нади наше школе, Цеца је ускочила са објављивањем свог стручног мишљења:

– Предивна је, Бане! Ах, кад бих ја имала некога ко ме тако и толико воли, знала бих то да ценим... за разлику од неких...

„Неки“ то више нису могли да издрже:

– Е, сад ми је стварно доста! – утрапила сам *Развијор* Цеци у шапе. – Држ’ ово!

А онда сам се окренула према **оном** лажову:

– А ти, господине уштво, од данас заборави да постојим!

Фркнула сам и отишла. Својим путем, наравно.

Тако је било јуче, а тако је и данас. Није баш да ми је било лако, али – ако!

У ствари, у мом досадашњем животу, што би рекао мој цењени родитељ Павле П. Петровић, срећном и безбрижном, ништа није било лако, понајмање срећно и безбрижно, поготово откако сам кренула у ову елитну гимназију. Чекај Богданка: да ли је „поготово“ или „поготову“?

Ех, да је ту онај срећни несрећник Бане било би то онако: „Еј Бодо! Па зар је то битно?“

Јок и није! Мој живот се, као и обично, компликује тек тако... сам од себе... а Бане је постао више као нуспојава.

Две године пуне, препуне, водали смо се тако и толико да су сви већ дигли руке од нас.

Најбоља провалу је одвалила Банетова тетка на прослави Банетовог седамнаестог рођендана:

– Готова ствар, видим ја. Узеће се чим заврше школе.

Заиста генијална фора! И што је најбоље, нико се није насмејао. Нико! Чак ни ја.

Од јучерашњег блама пред читавом школом, јер, очигледно, Цеца није била једина која је имала онај идиотски *Развиџор* у рукама, а још је очигледније да није била усамљена у поетској уживанцији на рачун „оне“ Богданке којој је „онај“ талентовани млади поета посветио „онакву“ песму, како су је крстиле, с пуним правом, Кали и Штуки – а ко би други? – од тог блама до вечери, па потом ноћу до јутра, и од јутра до поласка у школу премотавала сам филм наше двогодишње *Love Story*. Наравно, што нисам могла у оно срећно време мојих основачких глупости ни да наслутим, а камоли да претпоставим, као и свака љубавна прича и ова наша неће и не може имати *Happy End*.